

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра **Економіки та митної справи**
(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економічна статистика
(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: Митна справа, Управління персоналом і економіка праці,
Цифрова економіка та електронний бізнес
(назва освітньої програми)

Спеціальність: 051 Економіка
(найменування спеціальності)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: Перший (бакалаврський) рівень
(назва ступеня вищої освіти)

Затверджено на засіданні кафедри
Економіки та митної справи
(найменування кафедри)

Протокол № 1 від 29.08.2022 р.

м. Запоріжжя 2022

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	<i>ОК 24 Економічна статистика</i>
Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський) рівень</i>
Викладач	<i>Горбань Світлана Федорівна, к.т.н., доцент кафедри Економіки та митної справи</i>
Контактна інформація викладача	<i>телефон викладача 0673794530, sv_gorban@ukr.net</i>
Час і місце проведення навчальної дисципліни	<i>згідно до розкладу занять https://zp.edu.ua/fakultet-mizhnarodnogo-turyzmu-ta-ekonomiky дистанційне навчання - https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=786</i>
Обсяг дисципліни	<i>Денна форма навчання: 150 годин, 5 кредитів, лекцій – 30 годин, практичні заняття – 30 годин, самостійна робота – 60 годин, індивідуальні завдання – 30 год, вид контролю – іспит Заочна форма навчання: 150 годин, 5 кредитів, лекцій – 6 годин, практичні заняття – 6 години, самостійна робота – 108 годин, індивідуальні завдання – 30 годин, вид контролю – іспит.</i>
Консультації	<i>Згідно з графіком консультацій- https://zp.edu.ua/kafedra-ekonomiky-ta-mytnoyi-spravy</i>
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
Пререквізити: «Математика для економістів», «Інформаційно-комунікаційні технології», «Економіко математичні методи та моделі». Постреквізити: «Економічний аналіз», «Економіка праці та соціально- трудові відносини», «Інформаційні системи в економіці».	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
Дисципліна «Статистика» формує у студентів системи теоретичних знань і практичних навичок кількісної та якісної оцінки різноманітних соціально-економічних явищ і процесів суспільного життя, опанування методів статистичного аналізу. Основними завданнями дисципліни є: висвітлення теоретичних аспектів сучасних методів статистичного аналізу різноманітних соціально-економічних явищ і процесів суспільного життя; формування у студентів практичних навичок і вмінь щодо кількісної та якісної оцінки економічних явищ та процесів; розвиток здібностей до науково-дослідної роботи, самостійності і відповідальності у роботі; формування професійних здібностей у майбутніх фахівців щодо статистичного аналізу. Загальні компетентності: – здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя; – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; – здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; – здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; – здатність спілкуватися іноземною мовою; – навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; – здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел Фахові компетентності: – здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях; – розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки; – здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати; – розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної	

політики держави; – здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач; – здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів; – здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин; – здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси; – здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів; – здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію; – здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності. Результати навчання: – пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки; – застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач; – ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.
4. Мета вивчення навчальної дисципліни
Метою вивчення дисципліни «Економічна статистика» є формування у студентів системи теоретичних знань і практичних навичок кількісної та якісної оцінки різноманітних соціально-економічних явищ і процесів суспільного життя, опанування методів статистичного аналізу.
5. Завдання вивчення дисципліни
Методичні – викласти теоретичні основи та методологічні особливості статистичного аналізу. Пізнавальні – набуття знань з теоретико-методологічних, методичних, технологічних і змістовних аспектів статистики, сучасних методів статистичного аналізу різноманітних соціально-економічних явищ і процесів суспільного життя. Практичні – формування у студентів практичних навичок і вмінь щодо кількісної та якісної оцінки економічних явищ та процесів; розвиток здібностей до науково-дослідної роботи, самостійності і відповідальності у роботі; формування професійних здібностей у майбутніх фахівців щодо статистичного аналізу.
6. Зміст навчальної дисципліни
Змістовий модуль 1. Загальна теорія статистики. Тема 1. Предмет і методи статистики Становлення статистики як науки. Предмет статистики. Основні поняття і категорії статистичної науки. Статистична сукупність. Одиниця сукупності та її ознаки. Закон великих чисел і статистичні закономірності. Метод статистики та статистична методологія. Узагальнюючі статистичні характеристики. Галузі статистичної науки. Завдання статистики в сучасних умовах та її організація в Україні. Права і обов'язки органів державної статистики. Порядок і умови доступу до статистичної інформації. Міжнародні статистичні організації. Тема 2. Статистичне спостереження. Статистичне зведення та групування статистичних даних. Основні організаційні форми статистичного спостереження. Види статистичного спостереження за часом реєстрації фактів, повнотою охоплення одиниць статистичної сукупності, джерелами даних. Мета і план статистичного спостереження. Об'єкт і одиниця спостереження. Програма спостереження. Статистичні формуляри і принципи їх розробки; інструкції до формулярів. Початковий облік і статистична звітність. Види звітності, її форми та програма. Переписи, правила проведення переписів і одночасних обліків. Похибки статистичного спостереження. Логічний та арифметичний контроль статистичних даних.

Завдання статистичного зведення та його зміст. Групування статистичних даних. Ознаки групування. Види групувань: типологічне, структурне та аналітичне. Прості та комбіновані групування. Ряди розподілу. Атрибутивні та варіаційні ряди розподілу. Дискретні та інтервальні ряди розподілу. Графічне зображення рядів розподілу. Полігон, гістограма, кумулята та огіва. Статистична таблиця та її елементи. Види статистичних таблиць. Підмет і присудок статистичної таблиці. Види таблиць за характером підмета. Складна розробка присудка статистичної таблиці. Основні правила побудови статистичних таблиць.

Тема 3. Статистичні показники.

Статистичні показники як кількісні характеристики соціально-економічних явищ та процесів. Індивідуальні та загальні статистичні показники. Абсолютні величини, їх значення у статистичному дослідженні. Види абсолютних величин, способи їх одержання. Відносні величини у статистиці. Відносні величини динаміки, планового завдання, виконання плану. Аналіз явищ та процесів за допомогою відносних величин структури та інтенсивності. Статистична середня, її сутність. Метод середніх величин як метод наукового узагальнення. Види середніх величин, способи їх обчислення. Середня арифметична проста та зважена. Середня гармонійна проста та зважена. Середня геометрична та середня квадратична. Мода та медіана, їх значення для статистичного аналізу.

Тема 4. Статистичне вивчення варіації.

Методи статистичного вивчення варіації ознак. Розмах варіації. Середнє лінійне відхилення просте та зважене. Дисперсія, методи її обчислення. Дисперсії загальна, міжгрупова та внутрішньогрупова. Властивості дисперсії. Середнє квадратичне відхилення, коефіцієнт варіації. Центральні моменти, початкові та умовні моменти k -го порядку. Зв'язок між ними. Знаходження дисперсії за допомогою початкових моментів першого та другого порядку та умовних відхилень. Емпіричний коефіцієнт детермінації, емпіричне кореляційне відношення. Емпіричні та теоретичні криві розподілу, їх асиметрія та ексцес. Криві нормального розподілу. Критерії Пірсона та Колмогорова погодженості емпіричних та теоретичних розподілів.

Тема 5. Вибірковий метод в статистичних дослідженнях.

Поняття вибіркового спостереження. Генеральна та вибіркова сукупності. Повторна та безповторна вибірки. Види відбору одиниць сукупності. Похибки вибіркового спостереження. Визначення середньої та граничної похибок вибірки для середньої та частки. Способи поширення вибірових характеристик на генеральну сукупність. Довірчі інтервали для середньої та частки. Застосування вибіркового спостереження у статистичних дослідженнях.

Тема 6. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків.

Вивчення взаємозв'язку соціально-економічних явищ і процесів — найважливіше завдання статистичного аналізу. Види і форми зв'язку. Методи статистики, які використовують для аналізу зв'язку між явищами: наведення паралельних даних; аналітичних групувань; балансовий. Графічний метод аналізу зв'язку. Кореляційний та регресійний методи аналізу зв'язку. Вибір рівняння зв'язку. Регресія лінійна та нелінійна. Кореляція парна, частинна та множинна. Показники щільності зв'язку. Лінійний коефіцієнт кореляції. Рангові коефіцієнти кореляції. Перевірка істотності коефіцієнта кореляції. Мультиколінеарність.

Тема 7. Статистичне вивчення динаміки соціально-економічних явищ.

Поняття ряду динаміки. Моментні та інтервальні ряди динаміки. Порівняльність рівнів у рядах динаміки. Статистичні показники ряду динаміки. Середній рівень ряду динаміки. Абсолютні прирости рівнів ряду динаміки. Темпи зростання та приросту рівнів. Абсолютне значення одного процента приросту. Коефіцієнт випередження.

Тенденції розвитку в ряді динаміки соціально-економічних явищ. Застосування методу укрупнення інтервалів часу для знаходження тренду розвитку. Метод ковзної середньої. Аналітичне згладжування. Індокси сезонності. Сезонна хвиля. Методи прогнозування розвитку соціально-економічних явищ.

Тема 8. Індексний метод в статистичних дослідженнях.

Поняття про індекси. Індивідуальні та загальні індекси. Агрегатний індекс — основна форма загального індексу. Взаємозв'язок індексів. Дослідження впливу окремих факторів на зміну результативного фактора. Середні зважені індекси арифметичний та гармонійний. Індексний метод аналізу динаміки середнього рівня. Індокси змінного, постійного складу та структурних зрушень. Індексний метод виявлення ролі окремих факторів.

Змістовний модуль 2. Соціально-економічна статистика

Тема 1. Статистика національного багатства.

Поняття національного багатства. Значення вивчення статистики національного багатства. Показники обсягу, структури, динаміки національного багатства і національного майна. Економічна сутність основних виробничих фондів та їх класифікація. Групування основних виробничих фондів за економічним призначенням, галузями народного господарства та територіальною ознакою. Види оцінок основних фондів.

Облік основних фондів у натуральному та вартісному вираженні. Види вартісної оцінки основних фондів. Статистичні показники зносу та амортизації основних фондів і методи їх обчислення. Показники використання основних фондів. Вивчення рівня та динаміки фондівдачі. Фондомісткість продукції. Показники інтенсивного та екстенсивного використання основних фондів. Показники технічної озброєності праці: фондо-, енерго- та механоозброєність. Поняття про оборотні фонди. Структура оборотних фондів підприємства. Завдання статистики оборотних фондів. Види запасів оборотних фондів. Статистичні показники матеріаломісткості продукції. Індекси динаміки матеріаломісткості продукції.

Статистичні показники використання оборотних фондів: швидкість обороту оборотних фондів, тривалість одного обороту, сума коштів, вивільнених з обороту внаслідок збільшення швидкості обороту оборотних фондів.

Тема 2. Статистика продукції

Поняття валового суспільного продукту. Статистика продукції промисловості. Натуральні й вартісні показники продукції промисловості. Методика визначення валової продукції, товарної та реалізованої промислової продукції. Статистика динаміки промислової продукції.

Тема 3. Статистика ринку та цін

Статистичне вивчення ринку та методи його аналізу. Статистичний аналіз товарообороту на ринку. Статистика цін і тарифів. Види цін і тарифів. Вимірювання динаміки цін індексним методом.

Тема 4. Статистика праці

Поняття робочої сили та робочого часу. Основні статистичні показники. Спискова чисельність робітників. Середньоспискова чисельність робітників підприємства. Статистичне вивчення складу робітників, зміни чисельності робітників. Вимірювання затрат робочого часу. Фонди робочого часу. Поняття продуктивності праці. Завдання статистичного вивчення продуктивності праці. Рівень продуктивності праці. Виробіток і трудомісткість. Вивчення динаміки продуктивності праці в натуральному, вартісному та трудовому вигляді. Використання індексного методу. Статистичні показники середньогодинного, середньоденного та середньомісячного виробітку. Завдання статистичного вивчення оплати праці. Фонди оплати праці. Показники рівня середньої заробітної плати. Фонди годинної, денної та місячної заробітної плати. Використання індексного методу для аналізу динаміки середньої заробітної плати. Аналіз виконання плану з фонду заробітної плати.

Тема 5. Статистика населення

Завдання статистики населення. Вивчення складу населення за статтю, віком, національністю та рівнем освіти. Показники природного та механічного руху населення. Абсолютні та відносні показники народжуваності, смертності, природного та механічного приросту населення. Прогнозування чисельності населення. Завдання статистики трудових ресурсів. Статистичні показники структури, природного та механічного руху трудових ресурсів. Прогнозування обсягу трудових ресурсів.

Тема 6. Статистика рівня життя населення

Система показників життєвого рівня населення. Статистика доходів населення. Склад і динаміка доходів. Диференціація населення за рівнем доходу. Моделі розподілу населення за рівнем доходу. Оцінка рівня реальних доходів.

Статистика споживання населенням матеріальних благ і послуг. Аналіз статистики й динаміки обсягу і рівня споживання. Моделі споживання та їх використання у процесі аналізу життєвого рівня населення та ринку споживчих товарів.

7. План вивчення навчальної дисципліни			
№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
1	Предмет і методи статистики	лекція	2
1	Предмет і методи статистики	практичне	2
2	Статистичне спостереження. Зведення та групування статистичних даних.	лекція	2
2	Статистичне спостереження. Зведення та групування статистичних даних.	практичне	2
3	Статистичні показники.	лекція	2
3	Статистичні показники.	практичне	
4	Статистичне вивчення варіації.	лекція	2
4	Статистичне вивчення варіації.	практичне	2
5	Вибірковий метод в статистичних дослідженнях	лекція	2
5	Вибірковий метод в статистичних дослідженнях	практичне	2
6	Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків.	лекція	2
6	Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків.	практичне	2
7	Статистичне вивчення динаміки соціально-економічних явищ	лекція	2
7	Статистичне вивчення динаміки соціально-економічних явищ	практичне	2
8	Індексний метод в статистичних дослідженнях	лекція	2
8	Індексний метод в статистичних дослідженнях	практичне	2
9	Статистика національного багатства	лекція	2
9	Статистика національного багатства	практичне	2
10	Статистика валового продукції.	лекція	2
10	Статистика валового продукції.	практичне	2
11	Статистика ринку та цін	лекція	2
11	Статистика ринку та цін	практичне	2
12-13	Статистика праці	лекція	4
12-13	Статистика праці	практичне	4
14	Статистика населення	лекція	2
14	Статистика населення	практичне	2
15	Статистика рівня життя населення	лекція	2
15	Статистика рівня життя населення	практичне	2
8. Самостійна робота			
Зміст самостійної роботи для студентів денної форми навчання: 1. Систематичне опрацювання лекційного матеріалу, запропонованої базової та додаткової літератури з питань курсу. 2. Поглиблене вивчення питань тем за методичними вказівками викладача. 3. Систематична підготовка до практичних занять відповідно до запропонованих планів їх проведення (переліку питань). 4. Самостійна підготовка до модульного контролю та іспиту. У процесі підготовки за темами (питаннями) курсу, що віднесені для самостійного опрацювання, студентам слід звернути особливу увагу на засвоєння зазначених ключових понять та термінів. Обов'язковим вважається ведення студентами робочого конспекту, який повинен містити розгорнутий або тезисний огляд питань, що віднесені для самостійного опрацювання. У процесі вивчення курсу для поточного контролю самостійної роботи студентів денної форми навчання та якості засвоєння ними матеріалу викладач використовує: – опитування студентів під час практичних занять, перевірку робочих конспектів; – залучення студентів до обговорення основних понять з теми практичного заняття; – розв'язання задач; – виконання індивідуального завдання та його захист;			

- проведення поточних контрольних робіт, тестування та модульного контролю.

Самостійна робота студентів заочної форми навчання передбачає самостійне вивчення окремих питань тем за методичними вказівками викладача. Студент повинен опрацювати необхідний обсяг навчальної літератури. У ході засвоєння програми курсу, студент повинен виконати контрольну роботу, що складається з двох теоретичних питань та задач з кожної теми дисципліни та підготуватися до іспиту.

Питання	Діяльність студентів	Термін виконання
Змістовний модуль 1		
Тема 1 Предмет і методи статистики		
1. Основні поняття і категорії статистичної науки. 2. Статистична сукупність. Одиниця сукупності та її ознаки. 3. Узагальнюючі статистичні характеристики. 4. Розв'язання задач.	Опрацювання літератури, усне повідомлення, розв'язання задач	Лютий
Тема 2 Статистичне спостереження. Зведення та групування статистичних даних.		
1. Основні організаційні форми та види статистичного спостереження. 2. Статистичні формуляри, статистична звітність. 3. Переписи, правила проведення переписів. 4. Похибки статистичного спостереження. Контроль статистичних даних. 5. Зведення і групування статистичних даних. Ряди розподілу. 6. Статистична таблиця та її елементи 7. Розв'язання задач	Опрацювання літератури, усне повідомлення, розв'язання задач	Лютий
Тема 3 Статистичні показники.		
1. Статистичні показники. 2. Абсолютні величини, їх види, способи їх одержання. 3. Відносні величини їх види, способи розрахунку. 4. Статистична середня, її сутність. Види середніх, способи розрахунку. 5. Розв'язання задач	Опрацювання літератури, усне повідомлення, розв'язання задач	Лютий
Тема 4. Статистичне вивчення варіації.		
1. Методи статистичного вивчення варіації ознак. 2. Дисперсія, методи її обчислення. 3. Знаходження дисперсії за допомогою початкових моментів першого та другого порядку та умовних відхилень. 4. Емпіричний коефіцієнт детермінації, емпіричне кореляційне відношення. Криві нормального розподілу. Критерії Пірсона та Колмогорова. 5. Розв'язання задач	Опрацювання літератури, усне повідомлення, розв'язання задач	Лютий

Тема 5. Вибірковий метод в статистичних дослідженнях		
1. Поняття вибіркового спостереження.. 2. Види відбору одиниць сукупності. Похибки вибіркового спостереження. 3. Способи поширення вибірових характеристик на генеральну сукупність. 4. Довірчі інтервали для середньої та частки. Застосування вибіркового спостереження у статистичних дослідженнях. 5. Розв'язання задач	Опрацювання літератури, усне повідомлення, розв'язання задач	березень
Тема 6 Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків.		
1. Вивчення взаємозв'язку соціально-економічних явищ і процесів . Види і форми зв'язку. 2. Методи статистики, які використовують для аналізу зв'язку між явищами 3. Графічний метод аналізу зв'язку. 4. Кореляційний та регресійний методи аналізу зв'язку. 5. Вибір рівняння зв'язку. Регресія лінійна та нелінійна. 6. Показники щільності зв'язку. 7. Перевірка істотності коефіцієнта кореляції. 8. Розв'язання задач	Опрацювання літератури, усне повідомлення, розв'язання задач	березень
Тема 7. Статистичне вивчення динаміки соціально-економічних явищ		
1. Поняття ряду динаміки. 2. Статистичні показники ряду динаміки 3. Тенденції розвитку в ряді динаміки соціально-економічних явищ. 4. Методи прогнозування розвитку соціально-економічних явищ. 5. Розв'язання задач	Опрацювання літератури, усне повідомлення, розв'язання задач	березень
Тема 8 Індексний метод в статистичних дослідженнях		
1. Поняття про індекси. Індивідуальні та загальні індекси. 2. Дослідження впливу окремих факторів на зміну результативного фактора. 3. Середні зважені індекси. Індексний метод аналізу динаміки середнього рівня. 4. Індеси змінного, постійного складу та структурних зрушень. 5. Індексний метод виявлення ролі окремих факторів. 6. Розв'язання задач	Опрацювання літератури, усне повідомлення, розв'язання задач	березень
Змістовний модуль 2. Соціально-економічна статистика		
Тема 1. Статистика національного багатства		
1. Поняття національного багатства. Показники обсягу, структури, динаміки. 2. Економічна сутність основних виробничих фондів та їх класифікація. 3. Облік основних фондів. Види вартісної оцінки основних фондів. 4. Показники використання основних фондів. 5. Поняття про оборотні фонди. Завдання статистики оборотних фондів.	Опрацювання літератури, усне повідомлення, розв'язання задач	квітень

6. Статистичні показники використання оборотних фондів. 7. Розв'язання задач		
Тема 2. Статистика продукції		
1. Поняття валового суспільного продукту. 2. Статистика продукції промисловості. 3. Методика визначення валової продукції, товарної та реалізованої промислової продукції 4. Статистика динаміки промислової продукції. 5. Розв'язання задач	Опрацювання літератури, усне повідомлення, розв'язання задач	квітень
Тема 3 Статистика ринку та цін		
1. Статистичне вивчення ринку та методи його аналізу 2. Статистичний аналіз товарообороту на ринку 3. Статистика цін і тарифів. Види цін і тарифів. Вимірювання динаміки цін індексним методом 4. Розв'язання задач	Опрацювання літератури, усне повідомлення, розв'язання задач	квітень
Тема 4 Статистика праці		
1. Основні статистичні показники статистики праці 2. Статистичне вивчення складу робітників, зміни чисельності робітників. 3. Вимірювання затрат робочого часу. Фонди робочого часу. 4. Завдання статистичного вивчення продуктивності праці 5. Завдання статистичного вивчення оплати праці. Фонди оплати праці. 6. Використання індексного методу для аналізу динаміки середньої заробітної плати. 7. Розв'язання задач	Опрацювання літератури, усне повідомлення, розв'язання задач	травень
Тема 5. Статистика населення		
1. Завдання статистики населення. 2. Показники природного та механічного руху населення. Абсолютні та відносні показники народжуваності, смертності, природного та механічного приросту населення. Прогнозування чисельності населення. 3. Завдання статистики трудових ресурсів. Статистичні показники структури, природного та механічного руху трудових ресурсів. Прогнозування обсягу трудових ресурсів. 4. Розв'язання задач	Опрацювання літератури, усне повідомлення, розв'язання задач	травень
Тема 6.Статистика рівня життя населення		
1. Система показників життєвого рівня населення. 2. Статистика споживання населенням матеріальних благ і послуг 3. Розв'язання задач.	Опрацювання літератури, усне повідомлення, розв'язання задач	травень

Консультативна допомога студенту надається у таких формах:

- особиста зустріч викладача і студента за графіком консультацій <https://zp.edu.ua/kafedra-ekonomiky-ta-mytnoyi-spravy> (не менше ніж 1 раз по 2 години на тиждень або за попередньою домовленістю);
- відеоконференція на платформі zoom (особиста або колективна) - один раз на 2 тижні;
- листування за допомогою електронної пошти sv_gorban@ukr.net (у форматі 24/7 кожного дня);
- відеозустріч, аудіоспілкування або смс у сервісі Viber, або Skype (за графіком консультацій викладача);
- спілкування по телефону (з 10.00 до 12.00 кожен день крім вихідних та святкових днів).

9. Система та критерії оцінювання курсу

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –A, B, C, D, E, FX, F).

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- рубіжний;
- модульний (підсумковий)
- іспит

Поточний контроль знань студентів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на лекційних, практичних або практичних заняттях та самостійну роботу.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ.

Ведення опорного конспекту лекції:

Опорний конспект лекції сприяє системному і глибокому засвоєнню навчального матеріалу, дозволяє простежити структурні зв'язки між різними поняттями, положеннями, концепціями, проблемами теоріями тощо. Кожний студент повинен мати конспект лекцій і вести в ньому записи власноруч.

Робота на практичних заняттях:

Практичні заняття проводяться з кожної теми навчальної програми з метою поглибити і закріпити отримані знання, прищепити студентам навички пошуку, узагальнення і викладення навчального матеріалу. Студент повинен розуміти зміст питань, що пропонуються для обговорення, знати визначення понять, вміти пояснити значення будь-якого терміну. Наявність конспекту лекцій на практичному занятті є обов'язковим.

На практичному занятті відбувається детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формуються вміння і навички їх практичного застосування шляхом виконання відповідно поставлених завдань (задач). У структурі практичного заняття домінує самостійна робота студентів. Після розгляду кожного питання викладач підводить короткі підсумки та аналізує відповіді студентів, виставляє відповідні оцінки.

Самостійна робота студентів

Виконання індивідуального завдання надає студенту можливість отримати максимум 20 додаткових балів. Захист відбувається на останній парі в модулі, або в консультативні години роботи викладача.

Кількість балів	Критерії оцінювання
До 20	Обрана студентом форма індивідуальної роботи характеризується підвищеною складністю; робота має самостійний, творчий характер; роботі притаманна внутрішня послідовність, логічність і завершеність
До 15	Робота має самостійний характер; роботі притаманна внутрішня послідовність, логічність і завершеність.
До 10	Робота не має самостійного характеру, містить хибні та неаргументовані

	висновки, не враховані зміни поточного законодавства; робота містить протиріччя, відсутня достатня аргументація висновків та завершеність у них.
До 5	Робота не має самостійного характеру; в роботі відсутні висновки; не відповідає вимогам що пред'являються до оформлення відповідного виду робіт;
0	Індивідуальна робота не виконана

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ:

Для студентів денної форми навчання змістовний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою.

Під час контролю по першому змістовному модулю враховуються наступні види робіт:

- відвідування студентом лекцій та наявність опорного конспекту з дисципліни дає студенту 2 бали за кожну лекцію (8 лекцій по 2 бали=16 балів);
- повнота відповіді та активність роботи студента на практичному занятті оцінюється до 4 балів (8 занять по 4 бала= 32 бала);
- аудиторна контрольна робота (тестування) до 52 балів

Під час контролю по другому змістовному модулю враховуються наступні види робіт:

- відвідування студентом лекцій та наявність опорного конспекту з дисципліни дає студенту 2 бали за кожну лекцію (7 лекцій по 2 бали=14 балів);
- повнота відповіді та активність роботи студента на практичному занятті оцінюється до 4 балів (7 занять по 4 бала= 28 балів);
- правильність виконання, оформлення та повнота відповіді при захисті індивідуального домашнього завдання студента оцінюється до 20 балів;
- аудиторна контрольна робота (тестування) до 38 балів

Підсумковий контроль визначається як середня арифметична двох контролів за перший та другий змістовні модулі.

Студент, який з різних обставин не отримав необхідної кількості балів з будь-якої теми, має можливість самостійно її підготувати і пройти індивідуальний поточний контроль знань з цієї теми або виконати індивідуальні завдання, що пропонуються в робочій програмі.

Модульний (підсумковий) контроль знань студентів означає поступове накопичення балів протягом семестру і в кінцевому рахунку отримання загального підсумкового балу.

Іспит виставляється автоматично, якщо студент набрав не менш ніж 60 балів .

Якщо студент з будь-якої поважної причини не виконав умов набору балів за період вивчення дисципліни, або хоче покращити свій бал, він має змогу під час заліково-екзаменаційної сесії прийти на іспит і скласти усно мінімум 2 теоретичних питання за переліком та виконати тести.

Для студентів заочної форми навчання дисципліна оцінюється за 100-бальною шкалою. Правильність виконання, оформлення та повнота відповіді при захисті контрольної роботи оцінюється до 60 балів, відповіді на два теоретичних питання до 20 балів, тестування – до 20 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Визначення
		для заліку	
90 – 100	A	зараховано	відмінно - Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного модульного контролю в цілому.
85-89	B		дуже добре - Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому.
75-84	C		добре - Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі

			теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому виконав не повністю.
70-74	D		задовільно – Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання кожної теми модульного контролю не виконав.
60-69	E		достатньо - Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної теми та модульного контролю в цілому.
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	незадовільно – Не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та модульного контролю в цілому.
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно – Не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст кожної теми навчальної дисципліни, не виконав модульного контролю.

10. Політика курсу

Кожен здобувач повинен ознайомитися і слідувати Положенню про академічну доброчесність НУ «Запорізька політехніка», Статуту і Правил внутрішнього розпорядку університету, а також Положення про організацію освітнього процесу (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_organizatsiyu_osvitnoho_protseesu.pdf)

Зокрема, для успішного засвоєння програмного матеріалу здобувач зобов'язаний: відвідувати заняття, не запізнюватися на заняття; відключити мобільний телефон під час занять; не пропускати заняття, а в разі хвороби надати довідку; самостійно вивчити матеріал пропущеного заняття; системно і регулярно працювати з навчальною і науковою літературою; підтримувати зворотній зв'язок з викладачем на всіх заняттях; брати активну участь у навчальному процесі; своєчасно виконувати завдання для самостійної роботи; бути терпимим і доброзичливим до однокурсників та викладачів; брати участь у всіх контрольних заходах; будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, використання завантажених з Інтернету матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності, у порядку, визначеному чинним законодавством та Положенням про академічну доброчесність в НУ «Запорізька політехніка».